

Слідство у справі Роциної: загибель української журналістки в Росії була не ексцесом виконавців, а вбивством за системним планом

06 червня 2026 р., 15:18

724

0

Слідство у справі Роциної: загибель української журналістки в Росії була не ексцесом виконавців, а вбивством за системним планом

Тіло закатованої в російському полоні української журналістки Вікторії Роциної передали в Україну у лютому 2025 року. Відтоді українське слідство намагалося встановити точні причини її смерті та всіх причетних до цього злочину.

Наприкінці травня Тимчасова слідча комісія Верховної Ради провела засідання, де проваохоронці вперше публічно розкрили деталі розслідування загибелі журналістки. Встановлено повний маршрут переміщення, конкретні місця катувань і нові підозрювані. Слідство переконане, що це не ексцес виконавців, а вбивство за єдиним системним планом.

Дев'ять засідань Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України за питання розслідування злочинів проти журналістів, присвячене справі Вікторії Роциної, тривало майже три години. На ньому виступили слідчі Національної поліції, прокурори Офісу генерального прокурора, представники Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими, колеги журналістки, а також представники міжнародних організацій «Репортери без кордонів» (RSF) та Міжнародний інститут преси. Разом вони склали найповнішу картину того, що відбулося з Вікторією Роциною після її зникнення в серпні 2023 року до загибелі у вересні 2024-го. ZMINA описує хронологію подій.

Перший заступник начальника Головного слідчого управління Національної поліції України Сергій Пантелеєв, зазначив, що Росія системно використовує насильство проти журналістів як інструмент війни для залучення, приховання воєнних злочинів та придушення свободи слова на окупованих територіях.

“Я хочу звернути увагу на те, що Вікторія Роцина не померла, а загинула. Це було вбивство. Воно вже доведено слідством протягом всього часу, скільки ми розслідуємо цей кейс”, — заявив він.

Начальник відділу розслідування злочинів, учинених в умовах збройного конфлікту, Головного слідчого управління Національної поліції України Дмитро Шевчук зазначив, що слідство вдалося повністю встановити маршрути переміщення Вікторії, місця незаконного утримання осіб, причетних до жорстокого поводження, і всі обставини, що передували її загибелі.

Маршрут до загибелі: від Польщі до Кізелю

25 липня 2023 року Вікторія Роцина перетнула державний кордон України у напрямку Польщі. Наступного дня через територію Латвії вона потрапила до Росії.

1 січня 2023 року журналістка прибула до міста Енергодар Запорозької області. Мета поїздки — документування воєнних злочинів, висвітлення місць незаконного утримання цивільних, зокрема захопленого відділку поліції та прилеглих до Запорозької АЕС об'єктів.

За даними слідства, квартира, яку орендувала Роцина, могла бути обладнана засобами аудіофіксації та спостереження. Слідство дотримується версії, що за журналісткою могли стежити з моменту перетину кордону РФ.

4 серпня 2023 року зв'язок з Вікторією Роциною був втрачений.

Перший заступник міського голови Енергодара Іван Самойдок розповів, що знав Вікторію особисто — вона приходила до міської ради в перші дні окупації.

“Ми не просто її вмовляли, ми її забороняли йти до них, ми її за руки тримали”, — казав він про спроби відрадити журналістку від походу до розташованого в місті чеченського батальйону. Зупинити її не вдалося.

За словами Самойдока, цей батальйон був сформований виключно з осіб специфічного національного складу, які ведуть себе вкрай цинічно. Він охарактеризував периметр теплової та атомної станції від Василівки до Херсонської області.

Захоплення і перший етап катувань

За даними українського слідства, 4 серпня Вікторію на території Енергодара затримали біля збройного формування, підконтрольного РФ. Кілька днів її утримували в приміщенні захопленого відділку поліції. Далі її перевезли до окупованого Мелітополя, де, ймовірно, утримували в приміщенні ТОВ “Руслан Комплекс” — місці, яке окупанти використовували для незаконного утримання цивільних.

“Саме в цьому місці несвоєчасно відносно неї вчинилися акти жорстокого поводження. Зокрема, в неї були різані рани на кісточках”, — повідомив Дмитро Шевчук.

Головна продюсерка інформаційного мовлення на “trotadske” Ангеліна Карякіна, яка особисто спілкувалася зі співкамерницями Роциної, процитувала розповідь однієї з них про те, що відбувалося з Вікторією в Мелітополі:

“Я так зрозуміла, що більше фізичного насилля було в Мелітополі. У неї був шрам на руці, як проколото, який урод проширкнув, так вона казала. Я бачила шрам на нозі, вище п'яти, сантиметрів на п'ять, але вона ніколи не пояснювала, що це за шрам. Те, що застосовували електришок — вона говорила”.

Репортер-фрілансер, співатор “Viktoria Project” Стас Козлюк додав, що в Мелітополі застосовували катування, яке в'язні між собою називали “Дзвінок Путіну”, — один дри чіпляли на вуха, інший на шию частину тіла й пречкали електричний струм. Це підтверджують свідченнями людей, яких утримували в тому ж місці. Козлюк також зазначив, що аналогічні катування електрошоком застосовувалися і до іншої журналістки — Анастасії Гуховської з Мелітополя.

СІЗО ‘2 у Таганрозі: перелом потімлічної кістки

Не пізніше 30 грудня 2023 року Роцину доставили на територію СІЗО ‘2 у місті Таганрозі. Її утримували в камері разом з чотирма жінками.

Слідство встановило, що до Роциної систематично застосовували жорстоке поводження, побиття і психологічний тиск в антисанітарних умовах, з обмеженнями їжі, води і медичної допомоги.

“Це відбувалося через те, що вона відмовлялася співпрацювати з адміністрацією, відмовлялася вжити російський грім, відмовлялася виконувати незаконні вимоги, через те, що постійно зверталася до адміністрації з приводу необхідності надавати їжу, медичну допомогу, теплі речі”, — пояснив Шевчук.

Вікторію помістили в камеру 1124, де гарячої води не було, на прийом їжі надавалися до трьох хвилин, включно з миттям посуду, а від підйому до відвідо заборонялося сидіти або лягати на ліжко — у разі порушення знову побиття.

Судово-медична експертиза свідчить, що саме у цей період Вікторії заподіли перелом потімлічної кістки.

На підставі зібраних доказів 5 серпня 2025 року Головне слідче управління Національної поліції України повідомило про підозру за частинною першою статті 438 КК України (порушення законів і звичаїв війни) керівнику СІЗО ‘2 Олександру Шторді. Його оголошено у розшуку і включено до санкцій Європейського Союзу.

Також, за словами Ангеліни Карякіної, слідство підтвердило вивалені раніше свідчення про те, що в той період Вікторію ховали від перевірок.

“Коли приїжджала охмудбман Росії, Вікторію переводили в окрему кімнату”, — сказала медичниця.

Карякіна також процитувала відповідь, яку Таганрозьке СІЗО надало на запит Комітету захисту журналістів (СЖ). Там заявили, що Роциної в них ніколи не було — попри численні свідчення протилежного.

СІЗО ‘3 у Кізелі: передсмертний стан і загибель

У вересні 2024 року Вікторію разом з іншими в'язнями етапували до СІЗО ‘3 у місті Кізелі Пермського краю. На момент прибуття вона вже перебувала в критичному стані.

За словами слідчих, адміністрація закладу організувала так звану “прийомку” — процедуру, під час якої новоприбулих масово катували.

“Побиття гумовими кийками, удари руками і ногами по різних частинах тіла тривали від однієї до п'яти годин”, — розповів Шевчук.

Козлюк поділився свідченням чоловіка, який їхав з Вікторією в одному конвойному вагоні з Таганрогу до Кізелю: “Вона була дуже худа, в неї була сука шкіра і волосся нагдувало волосся мумії. При тому вона ходила прямо, на відміну від всіх інших полонених, і ще ділилася своєю їжею з військовими, які їхали поруч”.

Ангеліна Карякіна процитувала слова співкамерниці Роциної про те, в якому стані Вікторія перебувала ще в Таганрозі влітку 2024 року: “Це була шкіра і кістки. Я бачила тільки одну людину в такому стані. Це моя кума, яка вмирала від раку”. За словами цієї жінки, Вікторія важила приблизно 30 кілограмів.

Ще одна цитата від тієї ж свідчиці — про передсмертний стан журналістки: “Коли вона так скулдила, що не могла голови підняти з подушки, не могла встати в туалет, ми її водили на руках, то злякалися в СІЗО. Вони намагались її насильно нагодувати, виводили з камери в окрему кімнату, закладали ложки, окремо для неї готували кашку”.

11 вересня 2024 року Роцину помістили до камери ‘85, де продовжували утримувати в неадекватно низькій температурі, відсутність теплої одягу, обмеження їжі та медичних засобів. 12 вересня один із охоронців СІЗО вининя чергове побиття — і після цього її стан “значно погіршився”. Вона не могла самотійно пересуватися, вставати з ліжка, неодноразово втрачала свідомість, що свідчило про безпосередню загрозу її життю.

19 вересня 2024 року Вікторія Роцина померла у СІЗО ‘3 міста Кізелю.

Регіональна менеджерка RSF з питань України Полін Мофре розповіла про нові дані, отримані організацією безпосередньо напередодні засідання. За свідченнями людей, які чули або бачили Роцину в останні дні, вона просила допомоги, казала, що їй холодно і що погано почуватися. 19 вересня вартя повідомила адміністрацію, що “Віка не встала, лежить на ліжку”. До камери прийшло кілька осіб, серед яких — особи, схожі на лікарів.

26 грудня 2025 року слідство повідомило про підозру тимчасовому виконавцю обов'язків керівника СІЗО ‘3 Вячеславу Перевозкіну за частиною 1 статті 438 КК (жорстоке поводження з цивільними населеними) та частиною 2 статті 438 (жорстоке поводження, подданне з умисним вбивством). Йому також інкриміновано вбивство мера Дніпропетровського району Матвєєва. За даними українських правоохоронців, Матвєєв загинув 7 вересня 2024 року у тубулу з множинними переломами ребер, ушкодженням легень і листків плеври.

Журналістка “Слідство.Інфо” Яніна Корнієнко повідомила, що виданню відомі й інші особи, задіяні в СІЗО Кізелю у вересні 2024 року, це начальники відділу охорони Євгеній Трофімов, заступник начальника з кадрів Костянтин Чкалов, заступник начальника тилу Олексій Дородичев.

Слідчі підтвердили цю інформацію.

“У нас є списки всіх людей, які на той час там працювали. Не тільки списки — і інші дані, які їх ідентифікують. Ми повністю знаємо всіх, з ким вона контактувала”, — сказали правоохоронці. Проте наразі підозра оголошена лише керівнику закладу.

Чому Вікторію Роцину не повернули в межах обміну?

Одне з ключових питань засідання: чому Вікторія Роцина, яка 31 серпня 2024 року мала розмову з батьком і погодилася на обмін, не повернулася в Україну 8 вересня, коли мала відбутися передача полонених.

Голова ТСК Євгенія Кравчук наголосила, що журналістка точно була в списках на обмін — це підтверджено як з українського боку, так і з російських джерел.

Представник Координаційного штабу Петро Яценко також підтвердив цю інформацію і додав, що була досить велика ймовірність того, що Вікторія буде повернута з полону. Вважалося, що вона буде повернена під час наступного обміну 18 жовтня.

Щодо причин зриву обміну Яценко висловив припущення, що росіяни, можливо, затримали повернення журналістки через її фізичний стан.

“Він був настільки поганим, що не дозволяв негайно віддати людину. Або ж вони боялися розголосу. До того часу вже була міжнародна увага до кейсу Вікторії, і вони боялися, що побачать, в якому стані вона повертається”, — сказав Яценко.

Ангеліна Карякіна, посилаючись на джерела журналістського розслідування “Viktoria Project”, озвучила версію, яку поки що не вдалося підтвердити з двох джерел:

“Обмін зупинили представники ФСБ з Москви, і до Вікторії у Пермі приїжджали представники ФСБ та вели її долин”.

Слідчі підтвердили, що серед інших розглядали і таку версію.

Тіло повернули без частини органів: що показала експертиза

25 лютого 2025 року відбулася репатріація — Україна отримала 38 тіл загиблих, і серед них — тіло Вікторії Роциної. Показово, що на маркуванні поруч з ім'ям було вказано, що це тіло чоловіка, а також аббревіатура SPAS. Журналістка “Viktoria Project” припустили, що аббревіатура може означати серцево-судинну причину смерті. Слідство цю версію не підтвердило. За словами Шевчука, цей напис пов'язаний з процедурою транспортування тіла, а не з офіційним діагнозом.

Також на засіданні окремо звернули увагу на те, що тіло Вікторії повернули без частини органів. Слідчі підтвердили, що на момент повернення на тілі вже були сліди розтину, проведеного на території Росії. Тобто певні маніпуляції з тілом були здійснені ще до репатріації.

Судово-медична експертиза, проведена у Вінниці та підтверджена комплексною експертизою в Головному бюро судово-медичної експертизи в Києві, зафіксувала крововиливи в сировинному м'язі, переломи кісток, травми шкіри, крововиливи в м'язках тканинах, пошкодження кісточок. Через виражені травми з'явився токсичний вплив на смерть і встановити не вдалося. Додатково проводилися молекулярно-генетичні експертизи, у тому числі за кордоном — у співпраці з Міжнародною комісією у справах зниклих безвісти.

“Нам особисто довелося кілька годин розмовляти з батьком перед тим, як перейти до слів цієї дів — через психологічний стан, в якому він перебував, бачачи тіло”, — розповів Шевчук.

Також під час засідання неодноразово звучало питання, чи є докази того, що наказ про вбивство журналістки надійшов із Москви. Слідчі відповіли обережно.

“У нас не здебільше доказів, що саме була вказівка з Москви вбити Роцину саме в цьому місці позбавлення волі”, — констатував Шевчук.

Водночас він підкреслив, що слідство бачить латерні зв'язки.

“Чому ми кажемо про Москву — саме це керівництво організує, воно пише методичку, усталюєвані цілі з часів НКВД. Як катувати, як психологічно тиснути, як лякати дод. І ми бачимо, розслідуємо інші місця несвободи, дуже однакові ознаки цих катувань і системність”, — каже Шевчук.

Це спостереження підтвердив і перший заступник міського голови Енергодара Іван Самойдок, спираючись на власний досвід розуміння системи уловлення рішень окупантів.

“Люди, які забезпечують утримання, нічого не зроблять без команди ФСБ. По відношенню до публічних людей — журналістів, представників місцевої влади — місцеве ФСБ рішення не приймає. Журналист приймається значно вище. Кожен такий журналіст — на контролі у представника московського офісу”, — пояснив Самойдок.

Журналіст Стас Козлюк з “Viktoria Project” навів свідчення колишнього співробітника ФСВП, що втік з Росії: “Генерал ФСВП Ігор Потопілко на зборач ще на початку вторгнення буквально сказав: “Робить це хочете, камери не працюють”.

Начальник департаменту протидії злочинам, учинених в умовах збройного конфлікту, Офісу генерального прокурора Юрій Рудь, вточнив, що Інній департамент розглядає ці злочини не лише як воєнні, але і як злочини пенциоліду та злочини проти людяності.

“Методи жорстокого поводження, катування, психологічного тиску є фактично однаковими в усіх місцях несвободи. Це ознака системності”, — переконав Рудь.

Прокурор також повідомив, що з початку повномасштабного вторгнення ОПГ розслідує 128 кримінальних проваджень щодо злочинів проти журналістів, в межах яких 25 особам повідомлено про підозру. При цьому 11 обвинувальних актів скеровано до суду, 5 осіб засуджено.

Позиція міжнародних організацій

Представники “Репортерів без кордонів” Антуан Бернар і Полін Мофре наголосили, що справа Вікторії Роциної має унікальну цінність, яка надає підставу під кваліфікацію злочинів проти людяності.

“Після аналізу всіх задокументованих випадків ми дійшли висновку, що йдеться про державну політику. Тому наш завіт лютого 2025 року аналізує ці патерни саме як злочини проти людяності”, — зазначив Бернар.

Він також закликає прокурорів інших держав надати пріоритет справам про злочини проти журналістів і попросити санкційні тиски на причетних.

Керівник відокремленої відділу Міжнародного інституту преси Кароль Луцка висловив думку, що справа Вікторії Роциної має унікальну цінність, яка надає підставу для трибуналу Ради Європи зі злочинів проти Росії проти України.

“Якщо буде встановлено, що на відеореєстрації рівні були прийнято рішення про вбивство цієї журналістки — це однозначно злочин, який має бути переданий трибуналу”, — вважає Луцка.

Голова ТСК Євгенія Кравчук висловувала, що питання Вікторії Роциної буде винесено на черговий засідання Ради в ОБСЄ — “Victory for Victoria Day”. Крім того, в межах парламентської асамблеї ОБСЄ планується голосування резолюції зі спеціальним абзацем, що закликає країни запровадити санкції проти конкретних злочинців, причетних до катування і затримання українських журналістів.

Авторка: **Людмила Таняридно**

Джерело: **ZMINA**

Вікторія Савчук
Головний редактор

Очолове редакцією та визначене редакційну стратегію. Понад 20 років у журналістиці, спеціалізується на розслідуваннях у сфері влади та бізнесу.

СТОРИЧКА ДІЯ ДРУГУ

Теги: **Роцина Вікторія** | **Воєнні злочини** | **Роцина Вікторія** | **катування**
Російська армія | журналісти | вбивство | Росія | Верховна рада

Читайте по темі:

Французькі Rafale перехопили шість російських військових літаків над Балтійським морем

Бюджетний колапс у РФ: фінансові доходи Кремля скоротилися майже наполовину

Палле Усть-Лабінськ: на російській нафтобазі після атаки СБУ вогонь охопив три резервуари з пальним

Паніка в глибокому тилу РФ: губернатор Белгов наказав жителюм Півтера ховатися по домівках через українські дрони

СБУ офіційно підтвердила удари по арсеналу ВМФ під Самк-Петровієм, базі в Кронштадті та нафтобазі на Кубі

Путін на ПМЄФ цинічно використав гасло силновиків «Работайте, братья», коментуючи «лист від Зеленського»

У Великій Британії зростає занепокоєння через повільні темпи модернізації армії. — Reuters

Україна готується до можливих провокацій з боку Білорусі, — ДПСУ

Рейс із Москви до Сочі двічі екстрено зупинили в інших містах через загрозу атаки БПЛА

Олігархічні «гаманці» на краді: як Микола Лавренко грабує українців через схеми «ВС Енерджи»

Коментарі:

comments powered by **Disqus**

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

КОРУПЦІЯ

Мільярди на відбудову енергетики: Микола Рєва обрався державні кошти через зв'язки з Кирилом Тимашенком

КОРУПЦІЯ

Відбивання коштів та «найдорожчі авто»: правоохоронці розслідують схеми екснардева Хомутинніна

КОРУПЦІЯ

Барселона замість бюджету: як голова ДАСУ Ілля Білашова та її колеги вартіст виландать мільйони за кордон під прикриттям «літвінських» зв'язків

ОСТАННІ НОВИНИ

06.06.2026, 16:54 - Коруція
Намагаєся підкупити чиновника у Варшаві: у Польщі на 3 місці заарештували генерал-полковника і відставці Володимира Бєдрікєвського

06.06.2026, 16:48 - Події
Київ міститься пожежної зливи частково ливов під вадю: окупанти спливають вулицями

06.06.2026, 16:42 - Війна
Поранення осокотами та загибелі моряк: турецьке судно було вбито 67 залповою після атаки біля Севастополя

06.06.2026, 16:42 - Війна
США втратили майже п'яту частину ударних дронів MQ-9 через втрату з'язку

06.06.2026, 16:36 - Війна
Експедиція у Чорному морі: на Одещині за один день вивинили 22 загиблих дельфінів

06.06.2026, 16:33 - Війна
На війні загинув військовий і громадський діяч Анатолій Демєнцій, відомий як Hunter Daf

06.06.2026, 16:30 - Олігархи
Billi and Londoner Luxus: Wie Azim Novuzov und Tahir Garayev über Coral Energy Putins Kriegsmaschinelle schliessen

06.06.2026, 16:27 - Події
Водій, який влетів у підземний переїзд у Києві та вбив сотнюох людей, ополосив підозру

06.06.2026, 16:19 - Війна
РФ зосередила понад 140 тисяч військових на тронх напрямках, — Сирський

06.06.2026, 16:09 - Війна
Російська атака по Запорожжю: поранено 10-річного хлопчика та його батька

06.06.2026, 16:09 - Коруція
Схема із «мертвими душами» у Луцькому лісі: підозру отримали ще дві працівниці

06.06.2026, 16:06 - Силовики
Вимагали гроші у 14-річного підлітка в Одесі судитимуть двох неповнолітніх

06.06.2026, 16:03 - Події
Львівські прикордонники затримали контрабанду уугля вартістю 400 тисяч гривень

06.06.2026, 15:54 - Війна
У Краматорську внаслідок атаки ГРВ-дрона загинув чоловік

06.06.2026, 15:51 - Конфлікти
Французькі Rafale перехопили шість російських військових літаків над Балтійським морем

06.06.2026, 15:48 - Конфлікти
В Одесі мобілізовані втекли з автобуса ЦКК, застосували газ

06.06.2026, 15:45 - Події
Ройлісо: Країни НАТО розглядають виділення 70 мільярдів євро на військову потребу України

06.06.2026, 15:45 - Війна
У Запоріжжі дрон влучив поблизу житлової забудови

06.06.2026, 15:42 - Події
Коаліційний розкол у Литві: соціал-демократи розрвали угоду з упуартавою партією «Зоря Німеччу»

06.06.2026, 15:42 - Події
Бюджетний колапс у РФ: фінансові доходи Кремля скоротилися майже наполовину

06.06.2026, 15:39 - Події
У Польщі під час негодзи зафіксували п'ять тигри

06.06.2026, 15:39 - Війна
Полтав пошкодження сотень шкіл і садків, навчальний процес в Україні не зупинився ні на день, — Мончірський

06.06.2026, 15:18 - Коруція